

V situacijskem poročilu je obravnaval predsednik tov. Ivanjšič vse pereče probleme, ki zadevajo učiteljski stan, zlasti pa stremeljenje organizacije za izboljšanje gnotnega položaja našega učiteljskega stanu.

Tovariš Korošak je poročal o Učiteljski tiskarni, ki se je formalno spremenila iz zadruge v delniško družbo.

O predlogu za novi uradniški zakon bosta referirala na prihodnjem zborovanju tovariša Lovšin in Kocbek.

Dalje se je določilo, da bosta na prihodnjem zborovanju predavala tov. Ledinek o temi »Novodobno šolsko delo« in tov. Majhen o temi »Izvenšolsko delo«.

Tov. Porekar je prečital sledečo resolucijo: »Draginja narašča iz dneva v dan tako, da so dosegle nekatere najnujnejše življenjske potrebe preko 100 % poviška. Ta naraščajoča draginja je spravila uradništvo kot učiteljsko v katastrofalni materialni položaj, ki grozi upropasti družino kakor posameznika. Prosimo oblast za nujno zvišanje prejemkov in to v taki meri, da bomo našli z visokimi cenami vsaj delno ravnotežje — in to pravočasno.«

Resolucija se je soglasno sprejela.

Priglasili so se tudi novi člani: Slavič Terzija, Spindler Dušan in Topolnik.

Prihodnje zborovanje bo v soboto, 8. marca t. l., v Križevcih po uradni konferenci.

Lj. Ivanjšič, preds. Janko Jordan, tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V KOZJEM je imelo svoje redno zborovanje v soboto, dne 8. februarja t. l., v ljudski šoli v Kozjem. Kljub visokemu snegu in snežnim zametom se je članstvo udeležilo zborovanja v razmeroma zadovoljivem številu.

Uvodoma je tovariš predsednik omenil personalne spremembe, ki so bile zadnji čas izvršene na področju prosvetnega ministrstva v Beogradu in na področju našega društva. Z zborovanja je bilo poslano poslovitno pismo dosedanjemu nadzorniku za tukajšnji okraj A. Sprajcu.

Nato je podal predsednik obširno situacijsko poročilo o položaju v organizaciji, o delu sekcije vodstva in o odnosu našega društva do sekcije vodstva. Na osnovi diskusije so bili sprejeti sledeči sklepi:

1. Ker naša poslana »Izjava« o uvodniku »Po skupščini« in naših predlogih za letošnje banovinsko skupščino kljub naši ponovni zahtevi ni bila priobčena v našem stanovskem glasilu in nam je s tem bila odvzeta možnost samoobrambe v našem lastnem glasilu, smo prisiljeni pristopiti k izvajanjem našega prvotnega sklepa.

2. Na dopis sekcije vodstva, v katerem poziva tukajšnje društvo, da dostavi sekciji »Vodilne misli za izdelavo idejnega načrta za slovensko šolstvo«, ker da je bil na letošnji banovinski skupščini sprejet predlog, katerega je stavilo tukajšnje društvo, da naj organizacija čimprej pristopi k izdelavi tega načrta, sklenemo sledeče: Če sekciji vodstva ni bilo v stanu zbrati v desetih letih vodilnih misli za izdelavo takega načrta kljub temu, da je bila ta zahteva pereča že skozi leta in sprožena z različnih strani, se čudimo, kako more sekcija vodstva zahtevati od našega društva, da to izvrši v nekaj mesecih in to od društva, ki ima v svoji sredi razmeroma najvišji procent mladega in najmlajšega učiteljskega. Poziv smatramo ne le za sredstvo v zadregi, temveč za neumestnega in zaradi tega za neresnega.

3. Glede stanovanjskih razmer učiteljskega v okraju se obrne odbor na sosedno društvo v Šmarju s prošnjo, da nam zbere material na srezu, kolikor je to mogoče, in na posamezna upraviteljstva šol.

4. Članstvo z ogorčenjem jemlje v znanje, da je uredništvo stanovskega glasila JUU — »Narodna prosveta« dalo na razpolago prostor za objavo članka o potrebi skupnih uniform za učiteljsko, s čimer se naš stan ne le smeji, temveč postavlja na pubertetno miselnost.

Nato so članstvo informirali o vodilnih in bistvenih spremembah »Revizije zakona o ljudskih šolah«, kakor ga je izdelala Kmetijska zbornica, tovariši Mencej M., Kos M. in Regvat J.

Ko je bila končana diskusija o okrajni učiteljski knjižnici, je predsednik zaključil zborovanje.

Mencej M., preds. Otič Pavle, tajnik.

PRIPOMBE SEKCIJE: K točki 1. in 2. zgoraj navedenih sklepov pripominja vodstvo sekcije:

Ad 1. O »Izjavi« sreskega društva v Kozjem bosta razpravljala upravni in nadzorni odbor sekcije na seji dne 2. marca t. l. Seja bo sprejela definitivni sklep glede objave, ki bo društvu sporočen.

Ze sedaj pa vodstvo pripominja, da bi bilo treba zaradi jasnosti v primeru objave te »Izjave« objaviti tudi celoten predlog tega društva za skupščino, celoten proračun sekcije in obširne pojasnitve. Javno obravnavanje vsega tega pa bi ne služilo interesom organizacije, kar je tudi vzrok, da vodstvo sekcije »Izjave« ni dalo v priobčitev.

Ad 2. Sresko učiteljsko društvo v Kozjem je poslalo 13. junija 1940 za banovinsko skupščino nastopni predlog:

»Tendence naših notranjih upravniopolitičnih sprememb in pa dogodki izven naših meja nas lahko že jutri postavijo pred konkretno dejstvo, da bo treba tudi našo ljudsko šolo reorganizirati in postaviti na objektivne temelje našega narodnega življenja. Za ta primer bo naša organizacija morala imeti pripravljen »Idejni načrt za slovensko šolo«, zato predlagamo, da organizacija čimprej pristopi k izdelavi tega načrta, katerega naj pošlje v pretres sreskim učiteljskim društvom.«

Razven kozjanskega ni predložilo niti tega niti sličnega predloga nobeno drugo društvo.

Ta predlog je bil na skupščini tako v odboru kakor na plenumu sprejet, ne da bi bil predebatiran ali pojasnjen in podrobneje utemeljen. Ko je pristopilo ožje vodstvo k podrobni obravnavi skupščinskih sklepov, se je pokazala vsa nejasnost tega predloga oziroma sklepa. Iz oznake »idejni načrt za slovensko šolo« je nemogoče razbrati, ali je mišljena šolska uprava in njena organizacija, t. j. šolski zakon, ki naj ga pripravi organizacija, ali je mišljen učni načrt. Pojasnila v tem pravcu bi mogel dati le predlagatelj predloga, t. j. sresko društvo v Kozjem, ki je moralo imeti svoje vzroke, da je občutilo potrebo po sprejetju in predložitvi tega predloga. Zato se je sekcija obrnila na društvo v Kozjem, ki mu je dostavila dne 21. dec. 1940 pod št. 739/40-41 nastopni dopis:

»Na letošnji banovinski skupščini je bil sprejet predlog naslovnega društva, da naj organizacija čimprej pristopi k izdelavi idejnega načrta za slovensko šolo. Prosimo sresko društvo Kozje, da kot predlagatelj dostavi sekciji vodilne misli za izdelavo idejnega načrta za slovensko šolstvo. Pri obravnavi sklepa je bila ugotovljena nejasnost predloga in ne razumemo, ali je v tem idejnem načrtu mišljena organizacija ljudskega šolstva, t. j. šolski zakon, ali notranje šolsko delo, t. j. učni načrt.«

Namesto da bi sresko društvo ustreglo dopisu ali vsaj tolačilo, na kaj je mišlilo s svojim »idejnim načrtom za slovensko šolo«, je sprejelo gornji sklep.

Pripominjamo še, da je sekcija sicer opetovano prejemala od društev predloge za izpremembo šolskega zakona, da je sestavila in že ponovno predložila kompleten predlog za izpremembo na odločujoča mesta, da pa so se vsi ti predlogi nanašali na obstoječi šolski zakon. Nobenega predloga doslej ni prejela za zakon, ki naj bi postavil našo šolo na kako drugačno osnovo, kot je današnja.

Sodbo o postopku sekcije in o sklenu društva Kozje si po teh pojasnilih lahko ustvari članstvo samo.

+ JUU, SRESKO DRUŠTVO SLOVENJ GRADEC je zborovalo v soboto, dne 15. febr. 1941, ob 9.30 uri v Slovenjem Gradcu ob navzočnosti 31 članov od vpisanih 39.

Takoj po uvodnih besedah se je spomnil tov. predsednik bivšega prosvetnega ministra dr. Antona Korošca, ki ga je označil kot pobornika za zedinjenje SHS in soustanovitelja naše nacionalne države. V počastitev njegovega spomina je pozval prisotne, da vzkliknejo »Slava«.

Tajnik je prečital zapisnik I. zborovanja in dole dopise.

O stanju in delovanju sekcije in društva samega je poročal tov. predsednik, nato pa je informiral članstvo o projektu šolskega zakona, ki ga je sestavila Kmetijska zbornica.

Tov. Sadar iz Velenja je predaval o temi: »Kako zbudimo in gojimo umetniški čut pri otroku«. Predavanje je izzvalo mnogo pozornosti, zato mu je sledila zanimiva debata, v katero je poseglo mnogo tovarišev. Prišlo je do sklepa, da se ob zaključku šolskega leta razstavijo risarski izdelki podeželskega, mestnega ter industrijskega otroka iz krajev slovenjegraškega sreza.

Predsednik je zaključil zborovanje ob 12.30 uri.

Kavčič s. r. Zolnir s. r.

+ JUU, SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA - VZHODNI DEL je zborovalo 15. februarja 1941 v Ljubljani v prostoru »Zveze gospodinj«. Zborovanja se je udeležilo 58 članov(ic) — 72 %.

Zborovanje je otvorila predsednica tov. Franja Završanova. Pozdravila je navzoče, še posebej novovstopivše člane in vse one, ki so se po daljšem času zopet udeležili zborovanja. Nato je podala situacijsko poročilo, v katerem je orisala delo sekcije za izboljšanje našega gnotnega položaja, delo sekcije o sklepih banovinske skupščine in o delu izvršnega odbora JUU. — Poročilo je sledil razgovor o bodočih zborovanjih. Članstvo je odločilo, da povabi društveni odbor na marčevsko zborovanje predavatelja zdravnika, ki bo govoril o jetiki, naši najhujši ljudski bolezni. V mesecu maju naj bi zborovali v Kamniku, kamor smo se bili odločili že v preteklem letu, a se zaradi prepovedi zborovanje ni vršilo. Na junijsko zborovanje bi povabili tov. Lovšeta, ki nam bo govoril o temi: »Praktična gosp. znanja v ljudski šoli«.

Sledili so najvažnejši dopisi, ki jih je prečitala tajnica tov. Podbevšek Stefamija. Največ zanimanja je vzbudil dopis o predavateljih, ki so na razpolago sreskim društvom in

dopis, ki poziva učiteljsko k sodelovanju pri zbiranju podatkov za razpisano anketo: »Kako stanuje učiteljsvo«. Za vse šole v srezu so bili določeni poverjeniki, ki bodo prejeli popisne pole in zbrane podatke poslali sekciji oz. društvenemu odboru.

Citanje dopisov je prekinil prihod predavatelja tov. R. Kobilice, ki je takoj pričel s svojo temo: »Prosto spise v ljudski šoli«. Zborovalce so poučna izvajanja zelo zanimala in so si jih tudi zabeležili. Vsakdo bo lahko s pridom uporabil in dosegel z njihovo pomočjo večje uspehe pri pouku. Predavatelj je utemeljil zlasti dejstvo, da je govor podlaga spisu v nižji ljudski šoli, v višji pa temu nasprotno, služi spise kot podlaga govoru. Predavanju je sledilo nekaj debate, pri kateri je predavatelj obrazložil stavičena vprašanja. — Predsednica se je predavatelju zahvalila za poučna izvajanja in ga naprosila, da nam ob priliki predava še o prostem spisu v višji ljudski šoli.

Po predavanju so bili prečitani še nadaljnji dopisi. Med važnejšimi je bil dopis, ki obravnava predloge za finančni zakon. Poleg že znanih predlogov, na katerih sekcija stalno dela, je bilo predloženih še nekaj novih, ki so prav tako važni kot dosedanji. — Po prečitanih dopisa, ki obravnava V. pol. skupino in upokojitve učiteljskega, ki so z njo v zvezi, je članstvo osvojilo predlog, da zaprosi za upokojitve vsak učitelj(ica), ki je dosegel V. pol. skupino. Poleg navedenega predloga je bil soglasno sprejet še naslednji: Sekcija naj tudi v bodoče dela za izboljšanje našega nevdružnega gnotnega položaja.

Po sprejetih predlogih je predsednica zaključila zborovanje in se navzočim zahvalila za obisk.

Završan Fr., preds. Podbevšek St., tajnica.

+ JUU, SRESKO DRUŠTVO SV. LENART V SLOV. GORICAH je zborovalo dne 88. februarja 1941 pri Sv. Lenartu v Slov. goricah ob navzočnosti 40 članov oziroma članic.

Pred zborovanjem je imel predavanje šolski nadzornik tov. L. Kopač in tov. Golob vzorni nastop.

Uvodoma je predsednik pozdravil sreskega šolskega nadzornika tov. Kopača, predsednika društva Maribor levi breg, tov. Vauda, tovariše iz sosednega društva, ki so prisostvovali zborovanju kot gostje ter vse ostalo članstvo.

Glede došlih dopisov je bilo sklenjeno sledeče:

1. Osnutek novega zakona o ljudskih šolah bomo pretresali na prihodnjem zborovanju ter zavzeli pri tem svoje stališče.

2. Naše članstvo se strinja s sekcijskimi predlogi za finančni zakon.

3. Delo Protituberkulozne zveze bomo moralno podprli po svojih močeh, materialno pa ne moremo, ker smo sami potrebni podpore.

4. Odklanjamo dosedanji način podeljevanja nagrad obmejnim učiteljem ter predlagamo, naj se določeni zneski razdelijo med ubožno obmejno dečo.

5. Učiteljsvo s polno službeno dobo naj se upokoji, vendar naj se mu da možnost, da doseže tudi V. položajno skupino.

Nato je podal tov. predsednik situacijsko poročilo, v katerem je omenil vse naše pereče stanovske zadeve, za katerih izboljšanje se bori naša organizacija. Kljub raznim oviram skušamo poživiti delo v našem društvu ter bodimo čimbolj strnjeni, kakor to zahtevajo resne razmere, v katerih živimo.

Z ozirom na anketo o učiteljskih stanovanjih je tov. predsednik omenil, da bo dobila vsaka šola posebno polo, na kateri naj navede podatke o stanovanjih, ki naj bodo točni in resnični.

Pri slučajnostih je ponovno pozval članstvo, naj se poslužuje vprašalne skrinjice.

Glede pisanja Učit. tovariša predlagamo, da naj se izključijo pedagoške razprave, obravnavajo naj se le stanovsko politična vprašanja, n. pr. o novem zakonu o ljudskih šolah.

Tov. Vauda je predlagal, naj bi se večkrat sestajali, saj nas večje skupni interesi, posebno z ozirom na naš obmejni položaj.

Prihodnje zborovanje bo marca mesca.

Rogl Fran, preds. Jurjašević R., tajnik.

Osebnne zadeve

—j Praktični učiteljski izpiti so bili od 13. do 22. t. m. pred državnim izpitnim odborom v Ljubljani. Izpit so napravili naslednji učitelji(ce) pripravniki(ce): Gostinčar Ana, Bartol Pavla, Darovec Marija, Gabrovec Jožef, Gorjup Mirko, Jarnovič Božidar, Kamenšek Ida, Kanceler Anton, Karlin Marija, Knavs Franciška, Kučič Justina, Novak Vera, Puhar Marija, Švalj Amalija, Vutkovič Angela, Wölle Rudolf, Cuder Anton, Hribar Helena, Korošec Marija, Kuljakin Helena, Lesar Neža, Medved Martina, Mikuš Marija, Remškar Ivana, Spiler Zofija, Starič Franciška, Škrabec Ivana, Vrhovec Ivan, Zupančič Stefamija.

Novosti na knjižnem trgu

—k »Mali gospodar«. Izšla je 2. številka »Malega gospodarja«, glasila Zveze društev »Mali gospodar« za Slovenijo s sledečo vsebino: Zavihajmo rokave. — Pomnožimo vrste, poglobimo delovanje. — Perutninarstvo: Najvažnejša perutninarjeva opravila spomladi. — S plemensko rejo k gospodarski reji. — Kuncereja: Pravilnik. — Reja domačih kuncev. — Golobarstvo: Koburški škranec. — Koze — ovce — prešči: Zvrženje. — Čebelarstvo: Kako postanem čebelar. — Naš vrt: Špinača. — Setev v cvetličnih podstavkih. — Naše gospodinj: Milo skuhamo sami. — Zdravje in bolezen: Veterinarski kotichek »Malega gospodarja«. — Mali gospodar v februarju. — Društvene vesti. — List je primeren za pomožno čtivo v kmetskih in gospodinjstkih nadaljevalnih šolah.

—k Kljukec in njegove prigode. Poslovenil Josip Brinar. Založba tiskarne Veit in drug. Domžale 1941. Cena vezani knjigi din 28,—. Knjiga je opremljena z ilustracijami akad. slikarja Maksima Gasparija. Fantastična pripovedovanja lažnjivega Kljukeca so bila pri nas že pozabljena. V novem prevodu in v novi opremi bodo morda kljub resnosti časa naša čitatelje, ki bi se radi nasmejali duhovitim lažem, ki so se z njimi v preteklem stoletju zabavali po vsej Evropi.

—k Nande Majnik: Bele gazi. Založba »Triglav«, Kranj 1941. Cena broširani knjigi din 24,—. V času, ko se pri nas staro in mlado navdušuje za zdravi smučarski šport, se pojavljajo tudi posamezna strokovna in tudi beletristična dela, ki jim je namen s to ali one plati osvetliti lo najnovejšo panogo zimskega športa. Med take poskuse spadajo tudi Bele gazi. V tem delu skuša pisatelj zajeti razne načine in tehnike smučanja v pripovedno obliko. V knjigi so opisani razni doživljaji smučarske družbe v gorah. Knjiga je opremljena s slikami Franca Godca in s črticami Roberta Kumpa.

—k Poročilo o triletnem delu banovinske poklicne svetovalnice in posredovalnice je naslov, okusno spremljeni, 74 strani obsegajoči knjigi, ki jo je izdal kurtorij BPSP v Ljubljani, 19414. Vsebinska tega poročila je sledeča: Vprašanja poklicne izbire. — Priprave za ustanovitve. — Delo poklicne svetovalnice. — Pregled triletnega dela po tabelah. Informativno in propagandno delo. — Knjiga se za 20 din dobi tudi v Knjižarni Učiteljske tiskarne. Z delom poklicne svetovalnice se mora seznaniti tudi učiteljsvo, zato priporočamo to poročilo.

—t Najprimernejša zabava in pouk so Kunstovi načrti elektrotehničnih aparatov: brzojavni aparat, električni zvonec, indukcijski aparat, telefon in mikrofoni. Vsak načrt stane 1,50 din.

FR. P. ZAJEC
izprašan optik in urar
LJUBLJANA
sedaj Stritarjeva ulica 6,
pri franciškanskem mostu
Vsakovratna očala, daljnogledi, barometri, topometri, hygrometri itd. — Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine.
Ceniki brezplačno. Kvalitetna optika.

Mestna hranilnica ljubljanska

je največji slovenski

pupilarnovarni

denarni zavod.

Domači hranilniki,

sočno depositni odde-

lek, posojila na hipo-

teke, menice, lombard

Za vse hranilne vloge jamči

Mestna občina ljubljanska

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA, STRITARJEVA ULICA 5

priporočata veliko izbiro damskega in moškega blaga, preproge, zastore, odeje, perje, puh itd. Postrežba solidna!